

БӨЛІМ: БАСТАУЫШ СЫНЫП

О, туған ел! (М.Мақатаев)

ЖАРИЯЛАНДЫ
08.07.2017СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/16431/

АННОТАЦИЯ / АҢДАТПА

Ильясова Маралдым Хабдилшапиховна

Сабақтың мақсаты:

1. Оқушыны Мұқағали Мақатаевтың «О, туған ел!» атты өлеңін мәнерлеп, түсініп оқуға үйрету; өлеңнің өзекті түйінін, ойын ашуға жағдай жасау, Отанға деген патриоттық сезімдерін ояту;

2. Оқушыларды топтық жұмыстармен ұйымшылдыққа тәрбиелей отырып, сөздік қорларын молайту;

3. Түрлі тапсырмалар арқылы оқушылардың ой-өрістерін, қиылдарын дамыту;

Сабақтың түрі: жаңа сабақ

Сабақтың әдістері: сұрақ-жауап, постермен жұмыс, топпен жұмыс

Сабақтың көрнекіліктері: слайдтар, маркерлер, постер

Сабақ барысы:

Психологиялық дайындық: Күнге қолдарыңды созыңдар. Күннің жомарт сәулелері ананың нәзік алақанындай аялайды, сипалайды, жылытады. Сиқырлы күн барлық өкпе мен мұңды ерітіп жібереді. Жүрегімізді жылу мен махаббатқа толтырады.

Міне, жүрегіміздегі осындай жылумен сабағымызды бастайық.

Қазір бізде әдебиеттік оқу сабағы, сабаққа керекті оқу құралдарын партаның шетіне қойыңдар.

Үй тапсырмасын қайталау:

«Ақжайық» әңгімесі бойынша текше тастап түскен сұрақтарға жауап беру

1. Жайықнеліктенағараберді?
2. Баласыәкесінеқандайсұраққойды?
3. Баланыңауынабалық неге ілікпеді?
4. Өзен неге Ақжайықдепаталады?
5. Су туралымақалайт
6. Автордыңнегізгіойы

Тақырып: М.Мақатаевтың «О, туған ел!» өлеңі

Бүгінгі сабақтың соңында біз не білуіміз керек?

«О, туған ел!» өлеңі мәнгерлепоқу, мазмұнынашу, автор жайлы білу

Түсіну:

Мұғалім өлеңді мәнгерлепоқып шығады.

- Бұл өлеңді кім жазды? (М.Мақатаев)

Автор өмірбаяны

Мұқағали Мақатаев (1931-1976) Мұқағали Сүлейменұлы Мақатаев — Шынайы поэзия өкілі, ғажайып ақындардың бірі. Мұқағали Мақатаев қазіргі Алматы облысы, Райымбека ауданындағы Қарасаулында 1931 жылы 9 ақпанда дүниеге келді. Балалық шағы соғыс пен тұспа-тұскелген Мұқағали өлеңді он-он бір жасынан жаза бастайды. Алғашқы өлеңдері аудандық газетте жарық көрген Мұқағали шығармалары 1960-1970 жылдары үздіксіз басылады, бұл жылдарда ақынның қазақ поэзиясының биік шыңына көтерілген уақыты деп санауға болады. Ауыл орта мектебін 1948 жылы бітіріп, өзауылында комсомол, кеңес қызметтерінде болған. Кейін аудандық газетте әдеби қызметкер, Қазақ радиосында диктор болған, «Қазақ әдебиеті» газетінде, «Жұлдыз» журналында поэзия бөлімін басқарған. Қазақстан Жазушылар одағында поэзия секциясында әдеби кеңесші қызметін атқарған. Тырнақалды туындылары Нарынқола аудандық «Советтік шекара» (қазіргі «Хан тәңірісі») газетінде 1948 жылдары жариялана бастаған. 1954 жылы бір топ өлеңі «Әдебиет және искусство» (қазіргі «Жұлдыз») журналында, одан кейін бір шоғыр жыры Ә.Тәжібаевтың сәтсапартілеген сөзімен «Қазақ әдебиетінде» жарияланған. Аз ғұмыры ішінде бірнеше лирикалық жыр жинағы мен дастандарын ұсынған. Жырау дармасы саласында Шекспирдің сонеттерін, Дантениң «Құдіретті комедиясын» қазақшалады. Ақынның «Саржайлау», «Сөнбейді, әже, шырағын», «Кел, еркем, Алатауыңа» өлеңдері несазгер Н.Тілендиев әнші жарған.

Ақынтұрмыстауқыметін тарта жүріп, әпербақансынғаушырағанда да «Ақынныңақындығы атақта емес, ардағана» деген байламды берік ұстап, шен-шекпенге де, лауазым-атаққа да қызықпаған. М.Мақатаев қаламынан «Қарлығашым, келдің бе?», «Дариғажүрек», «Аққуларұйықтағанда», «Шуағымменің», «Өмір-дастан» т.б. жыр жинақтарытуған. Қырық бес жасында қайтыс болған соң, Мұқағалидың екінші өмірі — өлмес ғұмыры басталды. Ақынның артында қалған мол мұрасы: «Соғады жүрек», «Шолпан», «Жырлайды жүрек», «Өмір-өзен» т.б. жыр кітаптары, «Қош, махаббат!» атты прозалық кітабы оқырманның қолдан-қолға түспей, іздеп жүріп оқитыншығармаларына айналды.

Өмірді сүюдің ғажайыпұлгісін көрсеткен ақын Мұқағали «Жан азасы» (реквием) поэмасында өмір туралы гимн туғызды. «Аққуларұйықтағанда» поэмасында ел наным-сенімін қастерлеу, сұлулық үндестігін жыр етсе, «Райымбек, Райымбек!» дастанында ел тарихын, ел басына қатер төнгенде қолына ту алып, жауына қарсы аттанған Райымбек Хангелді ұлының ерлігін суреттейді. М.Мақатаев поэзиясы жұмыр жердің барлық мәселесіне араласқан, кең, ауқымды тақырыпты қамтиды. Оның туған жер, адамдар тағдыры, өмір мен өлім, ана мен бала, ақын мен ақындық, соғыстауқыметі т.б. тақырыптағы лирикасы қайталанбас ұлттық сипатта, ұлттық зермен кестеленген.

ОЙЛАН-ЖҰПТАС БӨЛІС

Постер қорғау. Топтар тақырып бойынша мағыналарын ашып, қорғайды.

Шығармашылық жұмыс Сөйлемдерді аяқта.

Мен туған жерімді сүйемін, өйткені....

Менің туған жерім мен үшін қымбат, өйткені....

Менің отанымдай жер жоқ, себебі...

Жинақтау:

- Бүгінгі сабақтан алған білгендеріңді, естігендеріңді, көргендеріңді

жинақтайық. Келісемін-Келіспеймін кестесі

Келісемін +-келіспеймін— кестесі

1. Туған жерді мақтан тұтукерек

2. Туған жерді ластау керек

3. Отанымыздықорғаукерек

4. Атамекендісүйюкерек

5. Туғанелдіқорлаукерек

6. Туғанжердіқадірлеукерек

Бағалау:

Үйге тапсырма:

Өлеңдімәнерлепоқу, М.Мақатаевтың басқа да шығармаларын жинақтау.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.